

Crimen Fori Ecclesiastici

Seu Decretalium Gregorii IX. Pont. Max. Liber V ; Brevi Methodo ad discentium utilitatem Expositus, In quo præcipuae circa Materiam hujus Libri Quinti, quae tum in Theoria, tum in praxi occurrunt, difficultates solvuntur, allatis etiam contrà sentientium fundamentis, & horum solutionibus

Accedunt duo Indices, unus Titulorum initio Operis, alter rerum, & verborum notabilium in calce ejusdem

Schmalzgrueber, Franz

Ingolstadii, 1727

VD18 13510827-001

§. III. De Pœnis Hæreticorum, præsertim de Spiritualibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75232)

vel alius ejus Officialis Hæreticæ pravitatis infimulatur, ut statuitur *c. inquisitores* 16. b. tit. in 6. Extrav. 3. int. comm. eod. & Trid. sess. 24. c. 5. de reform. Decian. tr. crim. sess. 5. c. 21. n. 5. Molin. tr. 5. D. 20. à n. 19. Farin. q. cit. à n. 113. § 124. Palao tr. 4. D. 3. p. 12. §. 2. à n. 6. Vivian. in c. 16. cit. pr.

§ 5. sed si eum. Barbof. *ibid.* n. 1. Passerin. n. 1. § segg. Vallens. hic § 2. n. 3. Pirhing n. 134. § duob. segg. Schambog. n. 55. Reiffenstuel n. 446. apud quos plura videri possunt circa modum instituendi Inquisitionis processum.

§. III.

De Pœnis Hæreticorum, & præcipuè de Spiritualibus.

S U M M A R I U M.

86. &c. Quomodo Hæretici ab Ecclesia puniri possint?
89. &c. Quenam pœnæ Spirituales in eos sint latae?
91. &c. Quinam istas incurrant?
97. &c. Conditiones requisitæ, ut incurrantur?
101. &c. Pœnæ sepelientium Hæreticos &c. contra Ecclesiæ prohibitionem.

104. &c. An Irregularitas, ob Hæresin contracta, hac relicta, perseveret?
106. &c. Quis in ea dispensare possit?
109. &c. An Beneficia antè obtenta ob Hæresin amittantur ipso Jure?
115. &c. An Irregularitatem istam, & inhabilitatem incurrant etiam filij, & nepotes Hæreticorum?
119. &c. Quid de his dicendum in Germania?

86. **Q**Uæritur 1. quomodo Hæretici ab Ecclesia puniri possint? Videntur non posse puniri; quia, ut *suprà* n. 1. dictum est, Hæresis est error, ac proinde actus intellectus internus. atqui ad actum internum potestas Ecclesiæ, quæ exterior est, se non extendit *can. cogitationis* 14. de Pœnit. dist. 1. c. sicut 33. & c. tua nos 34. de Simon.

Sed distinguendum est inter Hæresin materialem, & formalem. *Materialis* non subjacet Censuris, & pœnis alijs in Hæreticos latis; quia hæ non feruntur, nisi ob culpam conjunctam cum pertinacia, atqui in hæresi materiali vel nulla adest culpa, vel si adest, saltem pertinacia abest. *Ex quo sequitur*, Hæreticos materiales, si ad Catholicam Fidem convertantur, non debere absolvi ab Excommunicatione, nisi ad cautelam; sed sufficere, si faciant Professionem Fidei, & suscipiant Sacramentum Pœnitentiæ, ut observat Layan. l. 2. tr. 1. c. 13. n. 4. König hic n. 14. §. Hæresis.

87. In Hæresi formali distingui debet inter Hæresin purè mentalem, sive merè internam, & inter eam, quæ manifestatur verbis, vel alijs signis externis, Hæresin internam sufficienter exprimentibus. *Prior* iterum Censuris, & pœnis relatis obnoxia non est, prout docent Azor p. 1. l. 8. c. 10. q. 3. Sanch. l. 2. mor. c. 8. n. 2. Barbof. in c. 13. b. tit. n. 2. Wagnereck l. cit. not. 2. Zœf. hic n. 1. König n. 15. Reiffenstuel n. 234. § 235. Vincent. Petra tom. 3. fol. 177. num. 11. & probatur per rationem dubitandi allatam. *Ex quo fit*, Hæreticum mentalem à quocunque Confessore, qui à mortalibus absolvendi potestatem habet, posse absolvi, Sanch. n. 3. *Neque obest*, quòd peccatum Hæresis consummeretur sola mente; quia ut peccatum aliquod punibile sit

ab Ecclesia, non sufficit, ut illud in sua specie consummatum sit, sed requiritur insuper, ut etiam aliquo modo externo sufficienter manifestetur. Sanchez. n. 2.

Posterior puniri hujusmodi pœnis potest, ut monent Navarr. *Man. c. 27. n. 56.* Suar. *D. 21. de fid. sess. 2. à n. 9.* Sanch. l. cit. num. 6. Wietner hic num. 41. *Proceditque* hoc, etiamsi signa illa adeo occultè sint data, ut in Judicio probari Hæresis ijs prodita nequeat; nam adhuc ab hujus reo incurrantur pœnæ Hæreticorum, non quidem illæ, quæ requirunt sententiam, sed quæ sunt latae sententiæ, & ab ipso Jure inflictæ; nam hæ accusationem, & Judicalem hominis sententiam non requirunt. Azor c. 10. cit. q. 4. Sanch. n. 6. Pirhing n. 16. Wietner n. 41. Reiffenstuel n. 236. Petra n. 11. & communissima TT. & Canonistarum.

QUæritur 2. quanam pœnæ Spirituales in Hæreticos latae sint? *R.* 1. incurritur ab ipsis Excommunicatio major ipso Jure *c. cum Christus* 7. c. ad abolendam 9. c. excommunicamus 13. § 15. pr. & c. noverit 49. de sent. Excomm. Estque Excommunicatio hæc reservata Papæ per *Bullam Cœne* cas. 1.

2. Privantur ipso Jure Sepulturâ Ecclesiasticâ *c. sicut* 8. §. si autem h. tit. & c. quicumque 2. eod. in 6.

3. Fiunt Irregulares, ita, ut nec Ordines suscipere, nec in susceptis sine Dispensatione ministrare possint, etiamsi ab Hæresi sint absoluti *can. saluberrimum* 21. caus. 1. q. 7. c. quicumque cit. S. Hæretici 2. & c. statutum 15. pr. h. tit. in 6.

4. Redduntur inhabiles ad Dignitates, & Beneficia Ecclesiastica, aliæque Officia publica obtinenda: estque collatio talis ipso Jure irrita per *textus cit.*

§. Pri-

5. Privantur Dignitatibus; Beneficijs, & Officijs, ante eorum in Hæresin lapsum obtentis *c. ad abolendam 9. b. tit. & c. ut commissi 22. eod. in 6.*

6. Quicumque Viri Ecclesiastici, qui ad preces hujusmodi pestilentium personarum, Dignitates, Personatus, & quæcunque alia Beneficia Ecclesiastica sunt adepti, ijs privantur perpetuò, ita, ut nec mortuâ personâ intermediâ possint ea consequi; & si receperunt ea scienter, ad alia, & similia nequaquam imposterum admittuntur *c. quicumque cit. §. adhuc 3. Joann. Andr. ibid. V. perpetuò, Franc. not. 2. Pirhing bic n. 51. König n. 20. Reiffenstuel n. 291.*

91 Quaritur 3. Quinam incurrant Excommunicationem, & pœnas hætenus relatas? 1. incurunt illas 1. ipsi Hæretici: quod *c. excommunicamus 13. cit. §. qui autem 2.* extenditur etiam ad suspectos de Hæresi, nisi juxta considerationem suspitionis, & qualitatis personæ se debite purgaverint; nam & isti excommunicari, & virari debent, donec competenter satisfecerint: & si per annum contumaciter in Excommunicatione persisterint, tanquam Hæretici sunt condemnandi: imò ut post *Hofiens. & Joann. Andr. in c. cit. n. 4. tradit Abb. ibid. n. 11. Barbof. n. 10. Pirhing n. 32.* ipso Jure pro Hæreticis habentur, ita, ut tantum opus sit sententiâ declaratoriâ criminis. Potest tamen ab ita suspecto purgari contumacia, ostendendo, se legitime tuisse impeditum, ne in Judicio citatus compareret; & tunc effugiet omnem pœnam, *Pirhing n. 35. not. 4.*

92 2. Eorum *Credentes*, seu illi, qui erroribus ipsorum five in particulari, five in communi, five expressè, five confusè per signum aliquod externum assentiuntur: qualis esse censetur ille, qui sciens, aliquem esse Hæreticum, credit, ipsum rectam fidem habere, est in particulari nesciat ipsius errores; item qui dicit se credere, quicquid ipse credit; qui animo assentiendi ipsius erroribus prædicationem, vel lectionem ipsius audit; imò etiam ille, qui licet non habeat animum assentiendi absolutum, habet tamen illum sub conditione, si ipsi rationes, & motiva Hæretici placuerint; nam talis jam credens est, saltem sub conventionem: quod videtur sufficere, ut talis sub credente comprehendatur; quia ratione illius animi dubij amittit fidem, *Navar. Mm. c. 27. n. 55. Sanch. l. 2. mor. c. 10. n. 2. Suar. D. 21. de Censur. scilicet 2. n. 6. & D. 24. de Fid. scilicet 1. n. 1. §. 3. Bonacin. D. 2. de Censur. q. 5. p. 3. n. 2. Laym. l. 2. n. 1. c. 14. n. 5. Barbof. in c. 13. h. tit. n. 20. Palao IV. 4. D. 3. p. 5. n. 1. Pirhing bic n. 106. Reiffenstuel ibid. n. 248.*

93 2. Eorum *Receptatores*, seu illi, qui Hæreticis ob causam Hæresis fugientibus, seque occultantibus alicubi hospitium præbent *c. sicut 8. h. tit. Azor p. 1. l. 8. c. 15. q. 2. R. P. Schmalzgrueber L. V. T. I.*

Farin. prax. q. 182. n. 134. Sanch. l. cit. n. 10. Suar. scilicet 1. cit. n. 4. Laym. n. 5. Palao n. 4. Passerin. in c. 11. h. tit. in 6. n. 11. Pirhing n. 112. Schambog. n. 30. König n. 8. Reiffenstuel n. 249. Neque ad hunc effectum requiritur multiplicata receptio, sed sufficit, si unica vice receperis; licet enim *receptare* secundum Grammaticos sonet iterationem, & repetitionem; at secundum Ecclesiæ morem accipitur in simpliciori significatione, & pro uno duntaxat actu, ut *l. cit.* notant *Suar. Palao, Farin. n. 152.*

4. *Fautores*, seu qui Hæreticis ob causam Hæresis favorem præstant; quod fieri potest omissione, & commissione. *Omissionem*, si, qui teneretur eos capere, aut Judicibus indicare, eos non capit, non indicat; si captos, & curæ suæ commissos non custodit diligenter; si puniendos non punit &c. *Commissione*: quod fieri potest verbis, aut factis. *Verbis* favet, qui laudat Hæreticum, ut talis est, affirmans esse virum probum, injustè ipsum damnari; qui consilium ipsi dat, ut possit errores suos celare, & condemnationem effugere: *Factis*, qui Hæreticos occultat in domo, auxilium illis præbet, ut effugiant, aut alia facit, ex quibus Inquisitionis officium erga ipsos impeditur. *Azor q. 7. Sanch. n. 11. Laym. n. 5. Palao n. 6. Barbof. n. 23. Pirhing n. 114. König n. 8. Wiefner n. 43.*

5. *Defensores*: quod dupliciter fieri potest, scilicet defendendo Hæretici errores, & defendendo ejus personam ob causam Hæresis. *Errorum* defendere dicitur, qui argumenta in ejus favorem facit, & contrarias objectiones dissolvit; qui verbis laudat, scriptis extollit &c. five deinde errori defenso assentiatur, five non; in foro enim externo præsumitur errori assentiri, & tanquam Hæreticus omni Hæretico deterior est condemnandus *can. qui aliorum 32. caus. 24. q. 3.* *Personam* propter causam Hæresis defendere dicitur, qui impedit, ne capiatur à Judice, aut captum ab eo liberat; qui quovis modo vi, dolo, muneribus, potentia &c. facit, ut tuto vivat, eumque in, vel extra Judicium protegit &c. *Azor q. 6. Sanch. n. 18. Farin. n. 63. Palao n. 5. Barbof. n. 2. Pirhing n. 113. König n. 8. Wiefner n. 45. Reiffenstuel n. 250.*

Dixi *Ob causam Hæresis*; nam 1. qui Hæreticos recipiunt, eos defendunt, aut ipsis favent ob aliam causam, quam causam Hæresis, non incurunt Excommunicationem, vel alias Juris pœnas, ut *Caupones*; quia latæ sunt in Hæreticos ratione Hæresis, ideoque non extenduntur ad alios, nisi quatenus in Hæresi ipsidem favent. *Azor q. 8. fin. Sanch. n. 19. Pirhing n. 116. not. 2.* 2. Idem dicendum de ijs, qui recipiunt, vel defendunt Hæreticum coacti per vim, vel metum mortis illatum, non tanquam Hæreticum, sed ut vitam suam tueantur; quia *Leges hu-*

manæ non obligant cum certo, aut probabili vitæ periculo. Azor q. 5. Farin. n. 162. Pirhing l. cit. 3. Similiter nullam poenam incurrun- tur, qui recipiunt Hæreticos, ignorantes, illos esse Hæreticos. Gloss. in c. 8. V. ille quoque, & V. non possit h. tit. in 6. Farin. n. 163. Pirhing l. cit.

97 Quæritur 4. quanam condiciones requirantur, ut quis ob Hæresin incurrat Excommunicationem? w. requiruntur hæc quatuor condiciones.

1. Ut sit Hæreticus formalis; nam Hæretici materiales, qui ex ignorantia solum peccant, & parati essent errores suos deserere, si veritatem agnoscerent, Censurâ hac non ligantur, cum ipsidem desit pertinacia, & sic non sint propriè Hæretici. Laym. l. 2. tr. 1. c. 14. n. 1. Pirhing bic n. 16. Engl n. 6. König n. 4. Schambog. n. 14. Wiestner n. 46. Reiffenstuel num. 234. § 239. Et pro talibus in Germania habentur Rustici, & alij homines simpliciores, qui sectam Lutheri, & Calvinii profitentur: qui proinde absolvi possunt à suis Parochis, si postquam examinati sunt, appareat, quòd in ignorantia invincibili, vel saltem mortali non culpabili hætenus fuerint constituti, edita prius Professione Fidei coram testibus, si id fieri possit: nisi tamen in aliqua Diocesi consuetudo vigeat, ut tales etiam Materiales Hæretici mittantur ad Episcopum, vel ejus Vicarium, aut ad illos, qui habent facultatem absolvendi ab Hæresi, qui eos examinent, ac judicent, an factam Sectam tenuerint ex ignorantia invincibili, vel culpabili quidem, sed sine pertinacia. Laym. tr. 1. cit. 1. 13. n. 4. Pirhing n. 16. Reiffenstuel n. 239.

98 2. Ut Hæresin animo conceptam verbis, vel alijs signis externis sufficienter prodatur; nam Hæresis merè interna Excommunicationi non subest, neque absolutio ab illa est reservata, ut dictum n. 87. & notat Sanch. l. 2. mor. c. 8. n. 2. § seqq. Laym. c. 14. n. 1. Engl bic n. 6. Pirhing n. 17. König n. 4. Schambog. n. 14. Reiffenstuel n. 240. Dixi merè interna; nam ob exteriorem, etiam penitus occultam, quia v. g. aliquid contra Fidem voluntariè, & pertinaciter quis mente affirmat, & ore, ac linguâ exterius profert, etiam nemine presente, & audiente, Excommunicatio ipso Jure incurritur. Pirhing l. cit. cum alijs. Ratio est, quia tunc Hæresis est verè externa, ac per se non est occulta, sed solum per accidens: ideoque potestati & Jurisdictioni Ecclesiasticæ est subiecta.

99 3. Ut externa actio, per quam Hæresis interna proditur, sit ex se mortaliter peccaminosa, & non tantum, prout substat actui interno, & ab illo procedit; quia Excommunicatio, & similes poenæ graves non imponuntur, nisi propter peccatum mortale externum. Laym. n. 3. Engl n. 6. König n. 4. Schambog. n. 14. Wiestner n.

48 Reiffenstuel n. 242. Hinc non est excommunicatus, qui Hæresin internam manifestat alteri animo capiendi ab eo consilium, aut instructionem; quia talis manifestatio non est actus malus, sed bonus, qui ab Ecclesia puniri non potest; nec est professio Hæresis, sed potius detestatio. Azor c. 10. q. 5. Sanch. n. 20. Laym. n. 3. Pirhing n. 18. Reiffenstuel n. 244. Limitant aliqui, & volunt hoc intelligi tantum, quando consilium petitur animo acquiescendi consilio; secus enim negant. Sed melius etiam hoc casu procedere existimat Sanch. l. cit. quia mens illa in Hæretici animo latet, nec exterius aliquo modo explicatur; ipse verò actus externus petendi consilij bonus est, nec ad profitendam Hæresin ordinatus.

4. Ut actus externus ponatur, aut omissatur animo Hæresin asserendi, profitendi; nam si alio animo fiat, Hæresis peccatum non est, conf. nec poenis ejusdem obnoxius. Laym. n. 3. Pirhing n. 19. Engl n. 6. Schambog. n. 14. Wiestner n. 49. Reiffenstuel n. 241. Unde si quis legendo, narrando, vel disputando Hæresin, prius conceptam mente, pronuntiet linguâ, non animo, seu voluntate eam confirmandi, vel exprimendi errorem, sed tantum legendi, narrandi, vel disputandi gratiâ, non est Hæreticus externus; quia non profert illam ut propriam, sed ut alienam. Azor c. 10. q. 7. Sanch. n. 23. Pirhing n. 19. König n. 4. Reiffenstuel n. 245. Contra Hæreticus externus est, qui ex interna Hæresi, quam animo fovet, Sacro non interest, à S. Communionem abstinet, aut dum S. Hostia elevatur, non flecit genua, si quidem istæ omissiones prodeunt ex vi internæ Hæresis, & spectatis circumstantijs, censeri potest, eas positas animo virtualiter, & tacitè profitendi Hæresin. Secus est, si ob circumstantias oblivioni, aut inadvertentiæ probabiliter possint attribui, licet reipsa ex animo Hæretico proficiantur. Sanch. n. 16. Laym. n. 4. Pirhing n. 19. Engl n. 7. Schambog. n. 14. Reiffenstuel n. 243.

Quæritur 5. quam poenam incurrant, qui contra prohibitionem Ecclesiæ sepeliant Hæreticos, horum credentes &c. n. 1. incurrant Excommunicationem, neque ab hac absolvantur, antequam satisfactionem congruam præstiterint, & corpus Hæretici ita tumulati exhumerint c. quicumque 2. pr. b. tit. in 6. Navar. bic conf. 12. n. 6. Farin. prax. q. 192. n. 45. Barbol. in c. 2. cit. n. 1. § 8. Wagnereck bic not. 3. Zoel. n. 2. Honor. n. 9. Pirhing n. 54. Schambog. n. 33. Wiestner n. 52. Magnif. P. Schmier p. 2. de Delict. c. 3. n. 37. & dictum est Libr. 3. Tit. 28. n. 53. Si plures fuerint, qui Hæreticum sepelierunt, & unus tantum illius ossa extumulavit, vel eadem ossa fuerint ab aliquo extraneo extumulata, omnes absolvi possunt; quia jam posita est conditio, ad cuius posi-

tionem cessat prohibitio absolvendi illos ab Excommunicatione, Farin. l. cit. n. 43. & hoc teste omnes.

102 2. Sunt suspecti de Hæresi: & propterea Inquisitor potest contra eos procedere, tanquam contra suspectos de Hæresi. Farin. n. 49. ubi addit cum Francisco Pegna, hanc Hæresis suspicionem, quæ oritur contra eos, qui Hæreticos sepeliunt, esse aliquando levem, aliquando vehementem reputandam, juxta personarum qualitatem.

3. Clerici, dantes sepulturam Hæreticis, vel eorum fautoribus &c. suo privantur officio, ad quod nunquam restituuntur absque indulto Sedis Apostolicæ c. excommunicamus 13. §. credentes v. sanè Clerici in fin. h. tit.

103 Immunes autem ab istis poenis sunt 1. qui Hæreticum sepeliri curant, non ex causa Hæresis, vel favore Hæresis, sed ne illius cadaver putredine aërem corrumpat, vel ob amicitiam, vel consanguinitatem, modo hoc fiat extra locum Sacrum, Farin. l. cit. num. 50. & apud hunc cit. 2. Qui sepeliunt Hæreticum ignorantes esse Hæreticum. Farin. num. 51. & sumitur ex c. quicumque cit. ubi poena Excommunicationis fertur in sepelientes scienter. 3. Qui metu coacti hoc fecerunt, ut colligitur ex c. eod. v. presumpsit; metus autem, & vis tollit præsumptionem.

104 Quæritur 6. utrum Irregularitas ad Ordines suscipiendos, & ministrandum in susceptis, item inhabilitas ad Dignitates, Beneficia, & Officia Ecclesiastica, per Hæresin contracta, hac relicta, vel ejurata, perseveret? Pugnant in hoc DD. sententiæ, ut videre est apud Farin. prax. q. 189. n. 82. & seqq. & q. 193. n. 66. & seqq. Palao tr. 4. D. 4. p. 5. n. 2. distinguit, & concedit quidem Irregularitatem, & Inhabilitatem istam perseverare, quando contracta est per Hæresin publicam, usque dum in ea fuerit dispensatum; contra verò, si orta illa fuerit ex Hæresi occulta, quod nullibi caveatur, hanc Inhabilitatem ex Hæresi occulta, hac per poenitentiam deposita, manere.

105 Imò Avil. p. 7. D. 4. dub. 2. Henric. l. 14. c. 4. n. 6. Laym. l. 1. tr. 5. p. 5. c. 4. n. 12. Pal. l. cit. p. 4. n. 2. Pirhing hic n. 46. Schambog, n. 28. Wiestner n. 55. non improbabiler putant, ab occulto Hæretico Irregularitatem, & Inhabilitatem istam non contrahi: ac propterea, si is, qui in Hæresim occultam incidit, respiscat, validè eidem Beneficium conferri posse, arg. c. ad abolendam 9. b. tit. ubi sermo est de Hæretico publico. Rationem dant, quia non propter Hæresim solam, sed quatenus annexam habet Juris infamiam, Irregularitas in Hæreticos decreta est. atqui Infamia Juris non habet locum in Hæretico occulto. ergo &c. Contrariam sententiam probabiliorum, & Juri conformiorem putant Sylv. V.

crimen q. 2. n. 3. Azor p. 1. l. 8. c. 11. q. 3. & c. 21. q. 8. Sanch. l. 2. mor. c. 25. n. 2. Farin. q. 192. n. 68. Zoesl. hic n. 4. Reiffenstuel n. 255. ibid. tum quia Jura universaliter loquuntur; tum quia Clemens VII. Inquisitoribus concedit facultatem dispensandi in Irregularitate ob Hæresin occultam.

Quidquid sit, licet Irregularitas contrahatur ex delicto Hæresis occulto, satis tamen communis sententia est eorum, qui cum Sanch. l. 2. mor. c. 25. n. 16. Farin. prax. q. 192. n. 79. Palao tr. 4. D. 4. p. 4. n. 3. docent, in hac Irregularitate virtute Trid. dispensare posse Episcopum; quia Concilium non limitavit in Irregularitatibus potestatem, sed absolute dixit, in omnibus, quæ oriuntur ex delicto occulto, licere Episcopis dispensare, & unicam duntaxat exceptit, quæ ex Homicidio voluntario nascitur; exceptio autem firmat Regulam in casibus non exceptis. Neque obstat, quòd per Bullam Cœnæ, ut infra n. 197. dicitur, Episcopis sit adempta potestas absolvendi ab Hæresi occulta, quæ antea virtute Trid. ipsis competebat; Quia potestas absolvendi, & potestas dispensandi sunt omnino diversæ, & à diversis non fit illatio, præsertim si unum sit majus altero, sicut potestas absolvendi est major potestate dispensandi.

Aliud est in Irregularitate, contracta ob Hæresim notoriam; nam in hac, ut Clericus in eam lapsus ascendere ad superiores Ordines, & Laicus ad istos promoveri possit, dispensare solus Pontifex potest. Navar. Man. c. 27. n. 205. Sanch. c. 25. cit. n. 13. Pirhing hic num. 47. Ut verò ministrare possit in Ordinibus jam antè susceptis, dispensare potest etiam Episcopus, ut notat Sanch. l. cit. ex ratione; quia SS. Canonès can. convenientibus 4. & can. saluberrimum 21. caus. 1. q. 7. item can. nos consuetudinem 8. dist. 12. permittunt, ut Hæreticus conversus ex dispensatione in Ordinibus, ante Hæresin susceptis, ministret. at Canon dispensationem permittens eo ipso censetur illam concedere Episcopo. Sanch. n. 14. Excipiuntur Episcopi, & Sacerdotes lapsi in Hæresin; nam cum his, ut celebrare Missam &c. possint, dispensat solus Papa. Sanch. l. cit.

In Germania, & alijs Provincijs Septentrionalibus Episcopi ex Hæresi ad Fidem Catholicam conversos, & ab ea absolutos, si cetera digni sint, ordinare solent absque alia dispensatione; quia tales neque in foro Civili à publicis Dignitatibus, & Officijs excluduntur. Navar. l. 1. conf. 1. q. 14. n. 4. tit. 2. Laym. l. 1. p. 5. c. 4. fin. Pirhing hic n. 47. v. illud.

Quæritur 7. an Beneficia antè obtenta ob Hæresim amittantur ipso Jure? Negant Castro l. 2. de just. Heret. punit. c. 4. Gomez Regul. de annal. possess. q. 52. Vasq. 1. 2. D. 172. c. 2. n. 11. & alij apud Palao tr. 4. D. 4. p. 5. n. 3. ex ratione; quia quando dubium

est, an poena aliqua sit Jure lata, an sententia ferenda, preferenda est interpretatio benignior, seu illa, quae dicit poenam esse ferendam sententia arg. Reg. in poenis 49. in 6. atqui verba c. ad abolendam 9. b. tit. & c. ut commissi 12. eod. in 6. sunt dubia, & intelligi possunt de privatione, per sententiam condemnatoriam inducenda. ergo &c.

110 Sed dicendum, Hæreticos Beneficijs antè obtentis ipso Jure privatos esse. Ita Covar. l. 2. var. c. 8. n. 4. Gonz. Reg. 8. Gloss. 15. n. 65. Flamin. l. 3. de Resign. q. 1. n. 31. Garc. p. 11. de Benef. c. 10. n. 66. Menoch. de arbitr. cas. 410. n. 61. Sanch. l. 2. mor. c. 26. n. 6. Suar. D. 21. de Fid. sect. 5. n. 17. Farin. prax. q. 189. n. 77. Palao tr. 4. D. 4. p. 5. n. 4. Fagnan. in c. fin. h. tit. n. 21. Barbof. in c. 9. eod. n. 6. Pirhing. hic n. 50. König n. 18. Wiestner n. 58. additque Barbof. l. cit. hanc Sententiam adedò receptam esse, ut videatur ab omni sententia discedere velle, qui illam impugnare audeat.

111 Sumitur 1. ex c. ad abolendam cit. ubi Pontifex utitur verbo *Spoliatus*, quod significat executionem sententia privationis à Jure lata. 2. Ex Const. 2. Nicolai II. incipit *Novit universitas*, & habetur in Bullar. tom. 1. pag. 124. ubi sic legitur: *Hæretici autem, & receptores, defensores, fautores eorum, ipsorumque filij usque ad secundam generationem ad nullum Ecclesiasticum Beneficium, seu Officium admittantur: quousque secus actum fuerit, decernimus irritum, & inane; nos enim predictos NB. ex nunc privamus Beneficijs acquisitis, volentes, ut tales & habitis perpetuo careant, & ad similia nequamquam unquam admittantur.* 3. Ex praxi, & stylo Curia Apostolica, quo Beneficia Hæreticorum pro vacantibus habentur ab ipso lapsu eorum in Hæresim, ita, ut à quovis impetrari valeant, & à criminosis resignari amplius nequeant.

112 Ut tamen Hæreticus factò ipso Beneficium, à se antè obtentum, teneatur dimittere, requiritur Sententia Declaratoria criminis; nam ante illam non tenetur Hæreticus se Beneficijs suis spoliare, ut rectè advertit Azor p. 1. l. 5. c. 8. q. 3. Sanch. c. 26. cit. n. 7. Suar. sect. 5. fin. Farin. n. 80. Palao n. 5. Fagnan. in c. ad abolendam cit. n. 41. & 42. Barbof. ibid. n. 8. Pirhing. hic n. 50. Reiffenstuel. ibid. n. 265. quò facit Regula generalis, quòd in omni casu, in quo poena ipso Jure incurritur, sententia delicti declaratoria requiritur. Imò non solum requiritur sententia declaratoria criminis, sed etiam executio facta per Judicem. Azor l. cit. q. 4. Sanch. n. 8. Farin. n. 79. Palao n. 5. nisi Judex in sententia præcipiat, ut condemnatus statim dimittat Beneficium. Porro sententia hæc declaratoria retrahitur ad tempus commissi delicti, ita, ut restituendi veniant non tan-

tum fructus percepti à tempore hujus sententia lata, sed etiam illi, quos Hæreticus percepit à tempore commissi delicti. Sanch. n. 10.

Quodsi tamen Hæreticus continuò ac spontè ad unitatem Fidei Catholicae redeat, antequam de Hæresi convictus fuit, & tanquam Hæreticus declaratus, ratio equitatis suadet, ut ex dispensatione Papæ in Beneficio relinquatur, vel amissum restituatur. Rebuff. prax. Benef. p. 3. tit. de mod. amitt. Benef. num. 5. Sanch. c. 26. n. 13. Farin. q. 189. n. 82. & 84. Barbof. in c. 9. cit. n. 9. Pirhing. hic n. 50.

Porro suspecti, & diffamati solum de Hæresi non privantur ipso Jure Beneficijs obtentis, sed juxta criminis qualitatem illis per sententiam sunt privandi. Sanch. n. 14. Farin. n. 86. Pirh. n. 50. cit.

Ad Argumentum Sententia adverse dico, dubietatem textuum sufficienter explicari per Curia Romanæ praxim, & consuetudinem, quæ optima est Legum interpret. Neque obstat, quòd c. ut commissi cit. Hæretici ob crimen Hæresis dicantur Beneficijs Ecclesiasticis privandi, vel privati nuntiandi; nam verba ista non vim disjunctionis habent, sed posteriora sunt declaratoria priorum, ita, ut sensus sit, poenam privationis Beneficiorum prius obtentorum incurri quidem factò ipso, sed ut cogatur illa Hæreticus dimittere, opus est sententiâ declaratoriâ criminis, prout dictum est.

Quæritur 8. an Irregularitatem istam, & Inhabilitatem ad Beneficia Ecclesiastica obtinenda, & retinenda incurrant etiam Filij, & Nepotes Hæreticorum? & distinguendo: Vel enim nati sunt, antequam parentes ipsorum laberentur in Hæresim, vel postquam lapsi in eam sunt. Si primum, per lapsum parentum, nisi & ipsi consentiant, non sunt Irregulares, neque Beneficia legitime obtenta amittunt. Abb. in c. 10. h. tit. n. 4. Clar. §. Hæresis n. 17. Azor p. 1. l. 8. c. 13. poen. 8. §. si rogis, Sanch. l. 2. mor. c. 28. num. 28. & 30. Farin. prax. q. 191. n. 58. Palao tr. 4. D. 5. p. 2. n. 9. Pirhing. hic n. 101. & 106. Wiestner. ibid. n. 59. Ratio præcipua est, quia nullibi invenitur cauta talis privatio, ergo asserenda non est; quia poenæ, præcipue respectu innocentium extendenda non sunt.

Si secundum, interest, an Hæresis parentum occulta sit, an verò notoria. Si occulta est, Irregularitas hac non afficiuntur; quia, ut dictum est n. 105. probabiliter eam etiam non afficiuntur parentes ipsorum: vel si afficiuntur, ab Episcopo dispensari cum ipsi potest, sicut dispensari ab isto potest cum parentibus Hæresis occultæ reis, juxta n. 106. Sinotoria est, inhabiles ad Beneficia deinceps obtinenda sunt tam filij ipsorum, quam nepotes, sed in his tantum illi, qui ab ipsis descendunt per lineam paternam c. statutum 15. b. tit. n. 6. D.

117 Discrimen tamen faciendum est ali-
quod inter Irregularitatem parentum Hæreti-
corum, & Irregularitatem filiorum, ac ne-
potum Catholicorum, nam parentibus qui-
dem Irregularitas hæc non remittitur, quan-
do absolvuntur ab Hæresi, sed debent ne-
cessariò dispensari: *Contra Irregularitas filio-
rum cessat ipsa reconciliatione impetrata pa-
rentibus.* Molin. *tr. 2. de l. § 1. D. 658. n. 19. § filij*, Sanch. *l. 2. mor. c. 27. n. 21.*
Schambog. *bic n. 46.* König *n. 17.* Wiest-
ner *n. 59.* Reiffenstuel *n. 270. § 271.*

118 Aliud dicendum de Filijs, & Nepoti-
bus Hæreticorum relapsorum; nam quam-
vis hi, si poenitentes, & conversi sint, ad
Sacramenta Ecclesiæ admittantur, tamen
eorum filij adhuc remanent privati Benefi-
cij, & inhabiles ad alia obtinenda; quia,
ut filij Hæreticorum evadant poenas privatio-
nis, & inhabilitatis ad Beneficia, in *c. statutum*
15. §. hoc sane b. tit. in 6. duo requiruntur,
scilicet ut parentes eorum sint emendati,
& simul etiam reconciliati Ecclesiæ. at verò
relapsi, quamvis per poenitentiam respiscant,
non habentur tamen pro reconciliatis, sive
incorporatis; quia sine audientia traduntur
Curie Sæculari puniendi *c. super eo 4. b. tit. in 6.*
Et hæc sententia videtur probabilior,
quam etiam tenet Gloss. in *c. statutum cit. V.*
incorporatos, Anchar. *ibid. not. 3.* Franc. *n. 4.*
fin. Sanch. *n. 23.* Farin. *n. 65.* Zoes. *n. 12. bic*,
Pirhing *n. 105. §. aliud*, Schambog. *n. 47.*
Reiffenstuel *n. 272.* quamvis alij contrarium
sentiant, ut videre est apud Sanch. *n. 22.*

Quæritur 9. an Hæreticorum filij,¹¹⁹
& nepotes Irregulares, & propterea ad Be-
neficia Ecclesiastica obtinenda inhabiles sint
etiam in Germania? Affirmativa vide-
tur colligi ex praxi Curie Apostolicæ quæ
hujusmodi filios, & nepotes, undecunque
orti sint, ad Beneficia non admittit, nisi præ-
via Dispensatione in Irregularitate, parentum
Hæresi contracta.

Sed retinenda est Sententia negativa,¹²⁰
Ita S² V. *Hæresis n. 4.* Henriq. *l. 14. c. 5. n. 4.*
Sanch. l. 2. mor. c. 27. n. 28. fin. Bonacin.
D. 7. de Irregul. q. 3. p. 7. n. 9. Laym. *l. 1. tr. 5. p. 5. c. 4. n. 12. fin.* Palao *tr. 29. D. 6. p. 19. §. 2. n. 7.* Gibalin. *c. 5. de Irregular. n. 13.* Pirhing *bic n. 101. fin.* Engl. *n. 14.* König *n. 7.* Schambog. *n. 48.* Wiestner *n. 61.* & hoc teste plerique Germaniæ no-
stræ DD. Ratio est, quia Irregularitatis
istius radix, & causa est infamia, quam ob
parentum Hæresin etiam incurrunt filij, ac
nepotes eorum, atque in Germania, & alijs
Septentrionalibus Provincijs parentes illorum
nullam incurrunt aut Juris, aut facti infamiam,
tum propter pacta, & fœdera cum
ipsis inita, tum quia innumerabiles ex illis
sunt tantum materiales Hæretici.

Ad Argumentum contrarium dico,¹²¹
ex praxi Curie Apostolicæ dispensationem
præmitti ex causa, quòd pacta publica,
quæ cum Hæreticis in Germania inita
sunt, Apostolica Sedes nondum appro-
baverit.

§. IV.

De Pœnis Hæreticorum Temporalibus.

S U M M A R I U M.

123. Hæretici incurrunt Infamiam.
124. Et quidem ipso Jure.
125. &c. Non tamen eâ notantur ipsorum filij,
& nepotes.
128. Fiunt intestabiles tam activè, quàm
passivè.
129. &c. De quibus bonis?
132. &c. An successione priventur tanquam inca-
paces, an tanquam indigni?
135. Confiſcantur ipsorum bona.
136. Quenam?
137. An etiam Jus Patronatûs?
138. Majoratûs, aut Fideicommissi?
139. Emphyteusis, & Feudi?
140. 141. Quale peculium filij, comprehendatur
sub confiscatione facta ob Hæresin?
142. &c. An ob Hæresin mariti confiscetur etiam
Dôs, & bona Uxoris?
146. Aut vicissim bona mariti ob Hæresin Uxo-
ris?
147. &c. Cui applicari debeant bona tum Cle-
ricorum, tum Laicorum confiscata ob Hæ-
resim?
151. &c. An Hæreticus bona confiscata tradere
sisco teneatur ante sententiam Declarato-
riam criminis?
154. &c. Si in Hæresim lapsus Liberos ha-
beat, amittit in hos patriam potestatem.
156. &c. Servi ab obsequio domini Hæretici
liberi sunt.
160. &c. An Hæresis etiam liberet à fide ser-
vanda Hæretico?
163. Si pœnis istis insuper habuis, non re-
spiscant, traduntur Curie Sæculari.
164. &c. A qua puniri possunt pœna capi-
tali.
171. &c. Num pœna temporales hætenus re-
late afficiant etiam Hæreticos in Germa-
nia?